

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2018

Södertörns brandförsvarsförbund

*Richard Vahul
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal
revisor*

*Morteza Ashouri
Revisionskonsult*

Mars 2019

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	3
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	7
3.2.1.	Iakttagelser och revisionell bedömning	7
3.3.	Rättvisande räkenskaper	7
3.3.1.	Resultaträkning	7
3.3.2.	Balansräkning.....	8
3.3.3.	Kassaflödesanalys.....	8
3.3.4.	Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper	9
3.3.5.	Sammanfattande revisionell bedömning	9

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av förbundets förtroendevalda revisorer granskat förbundets årsredovisning för 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål förbundsledningen beslutat om. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Förbundet lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Av förvaltningsberättelsen framgår att förbundet avser att tillämpa det regelverk kring resultatutjämningsreserv (RUR) som direktionsen fattat beslut om 2013-12-06 §76. Förbundet kommer således inte ha något underskott att återställa. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål förbundsledningen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen inte är förenligt med förbundets finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Förbundet har för 2018 redovisat ett underskott och uppnår således inte en ekonomi i balans.

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen är förenligt med förbundets verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Detta då förbundet under året aktivt arbetat med samtliga verksamhetsmål. Detta i form av inriktningsmål i handlingsprogrammet och prioriterade områden i verksamhetsplanen.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner, kommunalförbund och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen (i kommunalförbund med direktionsmodell, är det direktionen) som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12:2) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges/direktionens beslutade mål om god ekonomisk hushållning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner, kommunalförbund och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsent-

lighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen, dvs den utesluter inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunalförbundets ekonomiavdelning. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2019-02-27. Direktionen fastställer årsredovisningen 2019-03-15.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av förbundets verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Utifrån den kunskap vi har om förbundets verksamhet, via direktionsprotokoll m m, bedöms väsentliga händelser under året, och till viss del efter räkenskapsåret, vara kommenterade i förvaltningsberättelsen.

Av årsredovisningen framgår i tillräcklig omfattning den förväntade utvecklingen inom verksamheten. Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Information om mål och målluppfyllelse redovisas i förvaltningsberättelsen, utifrån vision och de fastställda inriktningsmålen i handlingsprogrammet samt årliga verksamhetsmål i verksamhetsplanen. Vidare finns en redovisning av förbundets miljöarbete samt uppföljning kring sotning och brandskyddskontroll.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen utförliga uppgifter avseende bl.a. kompetensförsörjning och rekrytering, jämlikt Södertörn samt Arbetsmiljö.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen bedöms ge en rättvisande bild. Förutom de uppgifter som redovisas i balans- och resultaträkning, finns kompletterande uppgifter som är viktiga för bedömning av förbundets ekonomi och ställning. Detta bl a i form av finansiella nyckeltal, såsom likviditet och soliditet. Vidare finns information i förvaltningsberättelsen om pensionsmedelsförvaltningen samt en beskrivning av tillämpade redovisningsprinciper.

Sammantaget bedöms en tillfredsställande utvärdering ske av förbundets ekonomiska ställning, kopplat till uppföljning av nyckeltal och det fastställda finansiella målet för god ekonomisk hushållning, som överensstämmer med kommunallagens regler om en ekonomi i balans.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplýsningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Investeringsredovisningen bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av årets investeringar.

Investeringsredovisningen är avstämd mot bokföringen. Redovisningen ger en samlad bild av förbundets totala investeringsverksamhet och objektsvis uppdelning sker. Nettoinvesteringarna överensstämmer med motsvarande uppgifter i balansräkning och kassaflödesanalys. I investeringsredovisningen görs jämförelser med tidigare år.

Investeringarna redovisas direkt i balansräkningen, vilket innebär att kodning av kostnadsslag inte sker, vilket påverkar t ex statistikuttag¹. Ett alternativ är en renodlad investeringsredovisning.

Driftredovisning

Utfallet av förbundets driftsredovisning redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till direktionens fastställda budget. Budgeterade och redovisade kostnader redovisas i sammandrag och har överförts riktigt från den systematiska bokföringen. Vi noterar dock en mindre differens mellan resultaträkning och driftsredovisningen om 43 tkr. Vi uppmanar förbundet att till kommande år reda ut differens och säkerställa att driftredovisningen överensstämmer med resultaträkningen fullt ut.

I driftredovisningen görs jämförelser med tidigare år. Övergripande kommentarer till utfallet på aggregerad nivå finns i förvaltningsberättelsen, vilket även gäller arbetet utifrån fastställda mål. Analysen av större avvikelser i driftredovisningen är dock ett utvecklingsområde.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Vi instämmer i förbundets bedömning av att balanskravet för 2018 inte har uppfyllts. Årets resultat är -3 940 tkr, efter att hänsyn tas till realisationsvinster på 251 tkr blir det justerade resultatet vid avstämning mot balanskravet -4 191 tkr. Av förvaltningsberättelsen framgår att förbundet avser att tillämpa det regelverk kring resultatutjämningsreserv (RUR) som direktionen fattat beslut om 2013-12-06 §76. Förbundet har sedan tidigare avsatt 10 359 tkr till RUR. För 2018 kommer förbundet att utnyttja RUR för hela underskottet (- 4 191 tkr) och kvarvarande RUR uppgår till 6 168 tkr. Förbundet kommer således inte ha något underskott att återställa. Vi bedömer att förbundets hantering skett i enlighet med de Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv som direktionen fattat beslut om 2013-12-06 §76.

Balanskravet är kommenterat under en särskild rubrik i förvaltningsberättelsen och redovisat i särskild not till resultaträkningen. Vidare kan vi konstatera att inga tidigare års negativa resultat finns att reglera.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av förbundets ekonomiska ställning. Utöver kommentarer av förbundets ekonomiska resultat, balanskravet, god ekonomisk hushållning, verksamhet, investeringar, personal, pensionsmedelsförvaltning och framtiden omfattar även förvaltningsberättelsen nyckeltal i form av likviditet och soliditet.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

¹ Eftersom det räkenskapsammandrag som kommunalförbund lämnar till SCB är betydligt mindre detaljerat än för en kommun har frågan om kodning på kostnadsslag mindre betydelse.

Förbundet lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. God ekonomisk hushållning

Vi har granskat måloppfyllelsen för av direktionen fastställda finansiella² och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

De finansiella målen beslutades av direktionen 2013-12-06 §76 i form av riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv. De verksamhetsmässiga målen och prioriterade områden framgår av handlingsprogrammet 2016-2019 samt av aktuell verksamhetsplan.

3.2.1. Iakttagelser och revisionell bedömning

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen inte är förenligt med förbundets finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Förbundet har för 2018 redovisat ett underskott och uppnår således inte en ekonomi i balans.

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen är förenligt med förbundets verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Detta då förbundet under året aktivt arbetat med samtliga verksamhetsmål. Detta i form av inriktningsmål i handlingsprogrammet och prioriterade områden i verksamhetsplanen.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Resultaträkning

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

3.3.1.1. Iakttagelser och revisionell bedömning

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över årets resultat.

Resultaträkningen är uppställd i enlighet med KRL (vissa poster enligt lagens uppställning är ej tillämpligt för kommunalförbund).

Noter finns i tillräcklig omfattning och resultaträkningens innehåll är i allt väsentligt rätt periodiserat, utifrån en urvalsmässig granskning av verifikationsmaterialet, när det gäller vad som är bokfört i december 2018 och januari 2019.

² Direktionens beslut 2013-12-06 §76 kring riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv.

3.3.2. Balansräkning

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör förbundet och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat överensstämmer med resultaträkningen

3.3.2.1. Iakttagelser och revisionell bedömning

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är i tillämpliga delar uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Bilagor och specifikationer till huvudboken finns i tillräcklig omfattning.

Föregående års utgående balanser på aggregerad nivå har överförts rätt som årets ingående balanser.

Vi bedömer att tillgångarna, avsättningarna och skulderna i allt väsentligt existerar, är fullständigt redovisade och rätt värderade samt i allt väsentligt rätt periodiserade.

3.3.3. Kassaflödesanalys

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kravet enligt gällande normgivning
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysen överensstämmer med motsvarande uppgifter i delar av årsredovisningen

3.3.3.1. Iakttagelser och revisionell bedömning

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunalförbundets finansiering och investeringar samt att noter finns i tillräcklig omfattning.

Förbundet följer RKR:s rekommendation 16.2 för kassaflödesanalys, som ställer krav på att analysen ska redovisa betalningsflöden uppdelat på sektorerna: Löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Kassaflödesanalysen utmynnar vidare i förändringen av likvida medel.

Överensstämmelse finns mellan kassaflödesanalysen och motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.3.4. Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Vi har granskat om årsredovisningen lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper samt lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

3.3.4.1. Iakttagelser och revisionell bedömning

Informationen om tillämpade redovisningsprinciper samt hantering av krav på tilläggsupplysningar bedöms i huvudsak vara tillräckliga för att kunna bedöma och analysera resultat och ställning.

I RKR:s rekommendation om materiella anläggningstillgångar (11.4), som gäller fr o m 2014, har förtydligande gjorts bland annat kring kravet på komponentavskrivning. Rådet har även gett ut en information kring övergången till komponentavskrivning. Förbundet har från 2015 successivt anpassat sig till den nya normgivningen inom området bl.a. genom att införa komponentavskrivning på nyinvesteringar i byggnader samt fordon. Ingen genomgång och komponentuppdelning skett av historiska anläggningar.

3.3.5. Sammanfattande revisionell bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

2019-03-18

Richard Vahul
Uppdragsledare